

PAŚĆ SIĘ (59) *vb impf*

się (31), się (27).

a jasne (w tym 4 r. błędne znakowanie).

W temacie *praes* (1 sg, 3 pl): *pas-* (13), *pasz-* (1); *pas-* : *pasz-* *Strum* (1:1).

inf paść się (2). ◇ *praes* 1 sg *pasę* się (3). ◇ 2 sg *pasiesz* się (1). ◇ 3 sg *pasie* się (11). ◇ 2 pl *pasiecie* się (2). ◇ 3 pl *pasą* się (10), *paszą* się (1). ◇ *praet* 1 sg *m* -m się *pał* (1). ◇ 3 sg *n* *pało* się (1). ◇ 3 pl *m pers* *paśli* się (1). *subst* *paśły* się (8). ◇ *fut* 3 sg *m* *będzie* się *pał* (1) *Leop*, *paść* się *będzie* (1) *BibRadz*. *f* *paść* się *będzie* (1). ◇ 3 pl *m pers* *będą* się *paść* (2), *paść* się *będą* (2); *będą* się *paść* *Leop*; *paść* się *będą* *BibRadz*; *będą* się *paść* : *paść* się *będą* *BudBib* (1:1). *m an* *paść* się *będą* (2) *BibRadz*, *BudBib*, *będą* się *paśli* (1) *Leop*. *subst* *paść* się *będą* (3). ◇ *imp* 2 sg *paś* się (1). ◇ 3 sg *niech* się *pasie* (1). ◇ 3 pl *niech* się *pasą* (1). ◇ *con* 3 sg *f* *by* się *pała* (1). ◇ 3 pl *m pers* *by* się *paśli* (1).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde* także XVII w. s.v. *paść*.

1. Szukać sobie na jakimś miejscu pożywienia, żerować (o zwierzętach i ptakach roślinożernych oraz rybach); *pasci* *Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*, *Calag*, *Cn*; *pascere* *PolAnt*, *Mącz*, *Cn*; *cacarpere*, *compasci* *impasci*, *pabulari*, *pascitare* *Cn* (47) : *FalZioł* IV 18b; *Kárp* *żimie* *nie* *chodzi*/ *nie* *pásie* *fyę* *téz*/ *ieno* *fyę* *położą* [...] / *támże* *leżą* *w* *doléch*/ *y* *żywią* *fyę* *ziemią*. *Strum* P; *Calag* 561a.

paść się *gdzie* (5): *ize* [*timus*] *ieft* *morzki* *dziw* *iako* *pies*, *w* *morzu* *lie* *łęże*/ *ale* *lie* *na* *ziemi* *paſie*. *FalZioł* IV 4c; *BielKron* 452; *Chors*, *Podworze*/ *Ganek*/ *ná* *którym* *lie* *kury* *páſą*. *Mącz* 52b; *nie* *trzeba* *fyę* *iuż* *o* *nie* [*ryby* *w* *stawie*] *ftárác*/ *czy**mbys* *ié* *karmił*, [...] *lámy* *fyę* *tám* *iuż* *páſzą*. *Strum* H4v; *KlonWor* 40.

a. Jeść rośliny na pastwisku (39) : *Wilk* *z* *báránkiem* *ſpołu* *lie* *będą* *páſli* *Leop* *Is* 65/25; *BibRadz* *Is* 11/7, 65/25; *Oves errant*, *Woły* *bładzą*/ *Też* *Páſą* *lie* *Mącz* 108a; *equus pascit*, *Ié*/ *páſie* *lie*. *Mącz* 282c; *CzechRozm* 113v; *SkarŻyw* 341.

paść się *gdzie* (15): *zktorey* [*rzeki*] *wychodzyło* *liedń* *krow* *cudnych* *a* *barzo* *tłuſtych*/ *a* *paſly**fyę* *na* *mieſcach* *mokrich*/ *a* *drugich* *liedń* *wychodzyło* *zrzeki* *zadne* *chude*/ *y* *páſly* *lie* *na* *brzegu* *oney* *rzeki* *na* *mieſcach* *zyelonych* *HistJóz* B, Bv, K3; *iſz* *tam* *była* *wielka* *trzoda* *ſwini* *ktoré* *ſię* *na* *gorze* *paſły* *MurzNT* *Luc* 8/32; *Leop* *Is* 27/10; *BielKron* 16v [2 r.]; *Omni rure pascuntur*/ *Po* *wſziſtkich* *rolách* *lie* *páſą*. *Mącz* 362a; *SienLek* 9, 146v; *BudBib Cant* 4/5; [*źrzobku*] *Ty* *fię* *tám* *pásieſz* *niewiem* *gdzie* *po* *borze*/ *Skaczac* *łámopáſz* *od* *mieſcá* *do* *mieſcá* *KochFr* 79. *Cf* *Fraza*; »*paść* się *na* *łące*«.

W porównaniu (1): *Dwie* *pierli* *twoie* *iáko* *bliźniát* *dwoie* *v* *łárny*/ *ktore* *fię* *páſą* *miedzy* *lilijami*. *BudBib Cant* 4/5.

W charakterystycznych połączeniach: (po)społu (wesołek) *paść* się (4); *paść* się *po* *borze*, *na* *brzegu* (nad brzegiem) (2), *na* *gorze* (naprzeciw gorze) (2), *po* *jezierzyskach*, *miedzy* *lilijami*, *na* *miescach* *mokrych* (zielonych) (3), *po* (w) *polu* (2), *po* *polach*, *na* *suszy* [= *w* *miejscach* *suchych*], *po* (na) *trawie* (2).

Fraza: »(drob i) *bydło* *ſię* *pasie* [*gdzie*]« = *pascet pecus* *PolAnt* (2); *BibRadz* *Is* 30/23; *drob* *y* *bydło*/ *niech* *fię* *nie* *pásie* [*pecus et bos ne pascant*] *náprzećiw* *gorze* *tey*. *BudBib Ex* 34/3; [*Cresc* 1571 90 (*Linde*)].

Zwrot: »*paść* się *na* *łące*, *w* *łąkach*« = *pascere in prato* *PolAnt* (2:1); *BudBib Gen* 41/2, 18; *Páſą* *fię* *w* *łąkach* *iáłowice* *tłuſte*/ *Y* *kozy* *puſte*. *KlonFlis* Cv.

Przen (14) : Nie wefel fie Pelefzećie włyzytek [...]. Y będą fie pász pierworodni nędznych/ á vbodzy befpiecznie leżeć będą/ lecz głodem wymorzę korzeń twoy *BudBib Is 14/30*.

paść się gdzie (6): [wypuszczeni więźniowie] Będą fie pász po drogach/ á po wńfch rowniach páłtwifká ich. Nie będą łaknąć/ áni prágnąć *Leop Is 49/9*; Y przywrocę zaś Izráela do mieřkiania iego/ á pász [!] fie będzie w Kármelu/ y w Bálán *BibRadz Ier 50/19*; Bo będzie (tá) kráiná oftánkowi domu Iehudłkiego/ po ktorey fie pász będą *BudBib Soph 2/6, Cant 2/16, Mich 7/14. Cf Zwrot*.

Zwrot: »pastwiski, na pastwiskach paść się« (1:1): Izali to wam máło iż fie páłtwifki dobrymi páścieie [quod pascua bona paveritis] (marg) Páłtwifká dobre fá łzczyra nauká Páńfka řzáfowaná przez Proroki od niego posłáne [...] (-) *BibRadz Ez 34/18*; Bo ták mowi Adonái Iehowá [...] Y wywiode ie [droby moje] z narodow/ [...] ná páłtwifkach tłuřtych pász fie będą po gorach Izráelowych. *BudBib Ez 34/14*.

a) Czerpać korzyřci, ciągnąć zyski z czegoř (4) :

paść się gdzie (1): O łrogałz to łentencia [...]/ ná ty ktorym fá niřłże łtany od Pána Bogá poruczony. Abo gdzye teř ono mowi: Biedá wam ktorzy fie páfiecie ná winnicy moiey/ mleká á wełny vřywiáiąc z owiećek moich. *RejPos 14*.

Zwrot: »sam się paść« = *pascere semetipsum PolAnt (3)*: Pałterze ych zapamiętawřy vrzedu řwego łamy fie páłfá y zowa fie kołciolem pozeraiać maiętnořcy vbogiego kołcioła zywego *SeklKat Q3; BibRadz Ez 34/8, 10*.

b) Wychowywać się, wzrastać [gdzie] (1) :

W porównaniu (1): Bom ia teř prořty Polak nigdzyey nie ieřdzáiać/ Tum fie páłł ná dziedzinie iańko łecie záiać. *RejZwierc 240v*.

c) Być na czyimř utrzymaniu, na czyjeř łasce [około czego] (1) : Każe fie theř nam łtrzedz tych kthorzy fie tylko páłá około dworow krolewřkich/ [...] dla onych pořyřtkow řwoich nie łmieiać mowić prawdy *RejPos 10v*.

2. Karmić się czymř, jeść coř; pasci Mącz, Calep; pascere PolAnt (11) : Pascor [...], Páfe fie/ to yeřt yém. *Mącz 282c; Calep 760a*.

paść się czym (5): KOza [...] rada fie páfie rořdzmi j gałáfkami zdrzewa ktorich gębá moře dołiaćz *FalZioł IV 5d*; Znam wńlyřki ptałfki powietrzne co łye zyarnki páłá *LubPs N3; Strum L*; máćierzyńfka miłość we mnieby nie zgáłłá/ Choćiaby fie y łwicá moim ćiałem páłłá. *GórnTroas 41. Cf Fraza*.

Fraza: »trzoda [czym] pasie się« (1): Trzodá moiá podeptániem nog wáłznych [tj. tym, co podeptały wasze nogi] pášie fie [pecus meum conculcationem pedum vestrorum paverunt]/ á pomáćenie nog wáłznych piie. *BibRadz Ez 34/19*.

Przen [w tym: czym (3)] (4) : pař fie prawdą. *BudBib Ps 36/3*.

Zwrot: »krwia [czyj] się paść« (1): [Józef] Ieřł łługá iego [Boga] pilnym/ [...] Czegom mu nie ćierpiał/ gdym nań bráćia nápráwił/ By fie krwia iego pářli *GosłCast 15*.

a) Zaspokajać swoje potrzeby duchowe (1) : Na krzeřciany ktorzy fie páłfá nauká Ewangeliey łwięthey twoiey. *WróbZółt Z4*.

b) O papieřu (w grze słów) (1) :

Zwrot: »paść się z wiela pasz« (1): Ieřli [papieřa nazywaj] Pápá od pářey/ ábo od pářienia? [...] Bo fie pášie z wiela pář *CzechEp 425*.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (1) : Pasco, significationis active et neutralis, Páfe/ páfe fie/ dáye yeść/ karmię/ y yem. Mącz 282c.*

Synonimy: 2. jeść, karmić się, żywić się.

Formacje współrdzenne cf 3. PAŚĆ.

ZCh